

ಮೋಹಮುದ್ರ

(ನಿರ್ವಾಣದಶಕದೊಡನೆ)

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ,

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ.

೧೯೯೭

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ

(ಪಬ್ಲಿಕ್ ಛಾರಿಟಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್)

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ - ೫೭೩೨೧೧

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು

೧. ಶ್ರೀಶ್ರೀಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತೀ ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಛಾರಿಟಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ.
೨. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ, (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ - ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು), ಇನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.
೩. “ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ” ವೆಂಬ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ.
೪. ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ವಾಚನಾಲಯ ಮತ್ತು ಅತಿಥಿ ಗೃಹ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
೫. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮತ್ತೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ (A. P)ಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
೬. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಜನರು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೇ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ

೬೮, ೨ನೇ ಬ್ಲಾಕ್,

ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೨೮

☎: 625548

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ,

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ

☎: 08175-73820

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗ್ರಂಥಾವಳಿ

ಮೋಹಮುದ್ರ

(ನಿರ್ವಾಣದಶಕ'ವೆಂಬ ಕೃತಿಯೊಡನೆ)

ಅನುವಾದಕರು:

ಶ್ರೀಶ್ರೀಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರಸರಸ್ವತೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು

ಕ್ರಮಾಂಕ ೪೬

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ

೧೯೯೭

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧. ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿ
೨. ಚತುರ್ದಶಮಂಜರಿ
೩. ನಿರ್ವಾಣದಶಕಮ್

ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು

ಮುನ್ನುಡಿ

‘ಮೋಹಮುದ್ದರ’ದ ಆರನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಾಚಕರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವೆನಿಸಿದೆ. ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಆವೃತ್ತಿಗಳು ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರ ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ‘ನಿರ್ವಾಣ ದಶಕ’ ವೆಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಜನಾನುರಾಗಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಹಾಡುಗಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಶುದ್ಧಪಾಠವನ್ನಾಗಲಿ, ಪರಿಮಾಣವನ್ನಾಗಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ- ಎಂಬುದು ಈಗಲೂ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನ ಒಬ್ಬ ಮೂಢನು ವ್ಯಾಕರಣದ ಧಾತುಪಾಠವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಕನಿಕರದಿಂದ ‘ಅಯ್ಯಾ, ಇದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾರದು; ಗೋವಿಂದನನ್ನಾದರೂ ಭಜಿಸು’ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿ ಅವನ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ‘ಮೋಹಮುದ್ದರ’ವೆಂಬ ಹೆಸರು ಈ ಕೃತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ವಾಚಕರು ಎಂದಿನಂತೆ ಆದರದಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ
ತಾ|| 1-8-1997

ಇತಿ
ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ
ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದಕ

ಮೋಹಮುದ್ಗರ

೧. ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿ

(ಧ್ರುವಪದ)

ಭಜ ಗೋವಿನ್ದಂ ಭಜ ಗೋವಿನ್ದಂ
ಭಜ ಗೋವಿನ್ದಂ¹ ಮೂಢಮತೇ |
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸನ್ನಿಹಿತೇ ಮರಣೇ²
ನ ಹಿ ನ ಹಿ ರಕ್ಷತಿ ಡುಕುರುಘ್ನಾ³ ಕರಣೇ ||

ಎಲೈ ಮೂಢಬುದ್ಧಿಯವನೇ, ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಭಜಿಸು, ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಭಜಿಸು, ಗೋವಿಂದನನ್ನೇ ಭಜಿಸು. ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವ ಸಾವು ಒದಗಿತೆಂದರೆ 'ಡುಕುರುಘ್ನಾ ಕರಣೇ' ಎಂಬ ಈ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪುವ್ಯಾಕರಣದ ಜಪವು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾರದು, ಕಾಪಾಡಲಾರದು.

ಮೂಢ ಜಹೀಹಿ ಧನಾಗಮತ್ಯಷ್ಟಾಂ
ಕುರು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಂ⁴ ಮನಸಿ ವಿತ್ಯಷ್ಟಾಮ್ |
ಯಲ್ಲಭಸೇ ನಿಜಕರ್ಮೋಪಾತ್ತಂ
ವಿತ್ತಂ ತೇನ ವಿನೋದಯ ಚಿತ್ತಮ್ ||೧||

೧. ಮೂಢನೆ, ಹಣವು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹಾತುವರಿಯುವದನ್ನು ಕೈಬಿಡು; ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಉತ್ತಮವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊ; ನಿನ್ನ ಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವು ದೊರೆತರೆ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊ.

1. ಗೋವಿನ್ದಂ ಭಜ ||ಪಾ||
2. "ಕಾಲೇ" ಎಂಬ ಪಾಠಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದೇ ಉತ್ತಮ.
3. ಡುಕುಘ್ನಾ ಎಂದು ವ್ಯಾಕರಣದ ರೂಪ; ಆದರೆ ಡುಕುರುಘ್ನಾ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿರಬೇಕಾದದ್ದು.

ಅರ್ಥಮನರ್ಥಂ ಭಾವಯ ನಿತ್ಯಂ
 ನಾಸ್ತಿ ತತಃ ಸುಖಲೇಶಃ ಸತ್ಯಮ್ |
 ಪುತ್ರಾದಪಿ ಧನಭಾಜಾಂ ಭೀತಿಃ
 ಸರ್ವತ್ರೈಷಾ ವಿಹಿತಾ ರೀತಿಃ

||೨||

೨. ಅರ್ಥವು (ಹಣವು) ಎಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿ ಅನರ್ಥವು- ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರು; ನಿಜವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಣವುಳ್ಳವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗನಿಂದ ಕೂಡ ಅಂಜಿಕೆಯುಂಟು; ಇದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.¹

ಕಾ ತೇ ಕಾನ್ತಾ ಕಸ್ತೇ ಪುತ್ರಃ
 ಸಂಸಾರೋಽಯಮತೀವ ವಿಚಿತ್ರಃ |
 ಕಸ್ಯ ತ್ವಂ ಕಃ ಕುತ ಆಯಾತ-
 ಸ್ವತ್ವಂ ಚಿಂತಯ ತದಿದಂ ಭ್ರಾತಃ²

||೩||

೩. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾರು, ನಿನ್ನ ಮಗನು ಯಾರು? ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು ಅತ್ಯಂತವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ತಮ್ಮ ನೀನು ಯಾರವನು, ಯಾರು, ಏಕೆ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ?- ಇದರ ನಿಜವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿಕೊ.

ಮಾ ಕುರು ಜನಧನಯೌವನಗರ್ವಂ
 ಹರತಿ ನಿಮೇಷಾತ್ ಕಾಲಃ ಸರ್ವಮ್ |
 ಮಾಯಾಮಯಮಿದಮಖಿಲಂ ಹಿತ್ವಾ
 ಬ್ರಹ್ಮಪದಂ ತ್ವಂ ಪವಿಶ ವಿದಿತ್ವಾ³

||೪||

೪. ಆಳುಕಾಳು, ಹಣಕಾಸು, ಪ್ರಾಯ- ಇವುಗಳಿರುವವೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡದಿರು; ಕಾಲವು ಬಂತೆಂದರೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವದರೊಳಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊ.

1. “ಸರ್ವತ್ರೈಷಾ ಕಥಿತಾ ನೀತಿಃ” ಎಂಬ ಪಾಠವೂ ಉಂಟು; ಆಗ “ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
2. “ಭ್ರಾತಃ” ಎಂಬ ಪಾಠಕ್ಕಿಂತ ಇದೇ ಉತ್ತಮವೆಂಬುದನ್ನು ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಕಾಮಂ ಕ್ರೋಧಂ ಲೋಭಂ ಮೋಹಂ
 ತೃಕ್ತ್ವಾಽಽತಾನಂ ಭಾವಯ ಕೋಽಹಮ್ |
 ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಿಹೀನಾ ಮೂಢಾ-

ಸ್ವೇ ಪಚ್ಯಂತೇ ನರಕನಿಗೂಢಾಃ ||೫||

೫. ಆಸೆ, ಸಿಟ್ಟು, ಜೆಪುಣತನ, ಭ್ರಾಂತಿ- ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂದು ನಿಸ್ಸನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿಕೊ. ಆತ್ಮ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮೂಢರು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬೇಯಬೇಕಾಗುವರು.

ಸುರಮಂದಿರತರುಮೂಲನಿವಾಸಃ
 ಶಯ್ಯಾ ಭೂತಲಮಜಿನಂ ವಾಸಃ |
 ಸರ್ವಪರಿಗ್ರಹಭೋಗತ್ಯಾಗಃ

ಕಸ್ಯ ಸುಖಂ ನ ಕರೋತಿ ವಿರಾಗಃ ||೬||

೬. ವೇವಾಲಯವೋ ಮರದ ಬುಡವೋ ಮನೆ; ನೆಲವೇ ಹಾಸಿಗೆ; ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವೇ ಹೊದಿಕೆ. ಹೀಗೆ ನನ್ನದೆಂಬುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆಯುವ ವೈರಾಗ್ಯವು ಯಾರಿಗೆತಾನೆ ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಾರದು?

ಶತ್ರು ಮಿತ್ರೇ ಪುತ್ರೇ ಬನ್ಧೌ
 ಮಾ ಕುರು ಯತ್ನಂ ವಿಗ್ರಹಸನ್ಧೌ |
 ಭವ ಸಮಚಿತ್ತಃ ಸರ್ವತ್ರ ತ್ವಂ
 ವಾಙ್ಘ್ರಸ್ಯಚಿರಾದ್ಯದಿ ವಿಷ್ಣುತ್ವಮ್

೭. ಹಗೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಗೆಳೆಯನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮಗನಲ್ಲಾಗಲಿ, ನೆಂಟನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಜಗಳವಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಬೇಗ ವಿಷ್ಣುವೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರು. ||೭||

ತ್ವಯಿ ಮಯಿ ಚಾನ್ಯತ್ರೈಕೋ ವಿಷ್ಣು
 ವ್ಯರ್ಥಂ ಕುಪ್ಯಸಿ ಮಯ್ಯಸಹಿಷ್ಣುಃ |
 ಸರ್ವಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ಪಶ್ಯಾತ್ಮಾನಂ
 ಸರ್ವತ್ರೋತ್ಪಜ ಭೇದಜ್ಞಾನಮ್

೮. ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ್ಣುವೊಬ್ಬನೇ ಇರುತ್ತಿರುವನು. ಹೀಗಿರುವಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಏಕೆ ಸಿಟ್ಟು ||೮||

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಂ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಂ

ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಿವೇಕವಿಚಾರಮ್ |

ಜಾಪ್ಯಸಮೇತಸಮಾಧಿವಿಧಾನಂ

ಕುರ್ವವಧಾನಂ ಮಹದವಧಾನಮ್¹

||೯||

೯. ಉಸಿರನ್ನು ಸೆಳೆದು ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವನ್ನೂ, ಇದು ನಿತ್ಯವು, ಇದು ಅನಿತ್ಯವು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ತಿಳಿಯುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ, ಜಪದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊ; ದೊಡ್ಡವರು ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟಿರುವರು.

ನಲಿನೀದಲಗತಜಲಮತಿತರಲಂ

ತದ್ವಜ್ಜೀವಿತಮತಿಶಯಚಪಲಮ್ |

ವಿದ್ಧಿ ವ್ಯಾಧ್ಯಭಿಮಾನಗ್ರಸ್ತಂ

ಲೋಕಂ ಶೋಕಹತಂ ಚ ಸಮಸ್ತಮ್²

||೧೦||

೧೦. ತಾವರೆಯ ಎಸಳಿನಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬಹುವಾಗಿ ಓಡಾಡುವದಷ್ಟೆ; ಅದರಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಣವೆಂಬುದು ಬಹಳ ಚಂಚಲವಾಗಿರುವದು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ರೋಗದಂತಿರುವ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಶೋಕದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆಡೆಯಾಗಿರುವರೆಂದೂ ತಿಳಿ.³

ಕಾ ತ್ವಂಽಷ್ಟಾದಶದೇಶೇ ಚಿನ್ತಾ

ವಾತುಲ ತವ ಕಿಂ ನಾಸ್ತಿ ನಿಯನ್ತಾ |

ಯಸ್ತ್ವಾಂ ಹಸ್ತೇ ಸುದೃಢನಿಬದ್ಧಂ

ಬೋಧಯತಿ ಪ್ರಭವಾದಿವಿರುದ್ಧಮ್⁴

||೧೧||

೧೧. ಹದಿನೆಂಟು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನಿದೆ ? ಎಲೆ ಹಾಳುಹರಟೆಯವನೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದತಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟುಹೊಂದುಗಳೇ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಲ್ಲದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನಿನಗೆ ಬೋಧಿಸುವಾತನು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇನು ?

1. ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದಶಮಂಜಂಜಯಿಲ್ಲದ.

2. ಇಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರಾರ್ಥಕ್ಕೆ “ಕ್ಷಣಮಿಹ ಸಜ್ಜನಸಂಗತಿರೇಕಾ ಭವತಿ ಭವಾರ್ಣವತರಣೇ ನೌಕಾ” ಎಂಬ ಪಾಠಾಂತರವೂ ಇದೆ.

3. ಇಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರವಾಗಿ 2ನೆಯ ಪುಟದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ: “ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಜ್ಜನಸಹವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದೇ ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವದಕ್ಕೆ

ಗುರುಚರಣಾಮ್ಬುಜನಿರ್ಭರಭಕ್ತಃ

ಸಂಸಾರಾವಚಿರಾದ್ಧವ ಮುಕ್ತಃ |

ಸೇನ್ದ್ರಿಯಮಾನಸನಿಯಮಾದೇವಂ

ಪ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ನಿಜಹೃದಯಸ್ಥಂ ದೇವಮ್¹

||೧೨||

೧೨. ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಚರಣಕಮಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಈ ಘೋರಸಂಸಾರದಿಂದ ಬೇಗನೆ ಮುಕ್ತನಾಗು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುವದರ ಮೂಲಕ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ದೇವನನ್ನು ಕಾಣುವೆ.

ದ್ವಾದಶಮುಷ್ಠಾರಿಕಾಮಯ ವಿಷಃ

ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಕಥಿತೋ ಹ್ಯುಪದೇಶಃ |

ಯೇಷಾಂ ಚಿತ್ತೇ ನೈವ ವಿವೇಕ-

ಸ್ತೇ ಪಚ್ಯಂತೇ ನರಕಮನೇಕಮ್²

||೧೩||

೧೩. ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಯ ರೂಪವಾಗಿರುವ ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವೇ ಇಲ್ಲವೋ, ಅವರು ಅನೇಕ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಯಬೇಕಾಗುವದು.

೨. ಚತುರ್ದಶಮಂಜರಿ

ದಿನಮಪಿ ರಜನೀ³ ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಃ

ಶಿಶಿರವಸಂತಾ ಪುನರಾಯಾತಃ |

ಕಾಲಃ ಕ್ರೀಡತಿ ಗಚ್ಛತ್ಯಾಯು-

ಸ್ತದಪಿ ನ ಮುಷ್ಠಾತ್ಪಾಶಾವಾಯುಃ

||೧೪||

೧. ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ, ಬೆಗೂ ಬೆಳಗೂ, ಚಳಿಗಾಲವೂ ಬೇಸಗೆಯೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುವವು. ಹೀಗೆ ಕಾಲವು ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುವದು, ಆಯುಸ್ಸು ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿರುವದು; ಆದರೂ ಆಶೆಯ ವಾಯು ಬಿಡುವದೇ ಇಲ್ಲ!

1. ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಮೋಹಮುಧ್ಗರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಆಗ್ರೇ ವಹ್ನಿಃ ಪೃಷ್ಠೇ ಭಾನೂ
 ರಾತ್ರೌ ಚಿಬುಕಸಮರ್ಪಿತಜಾನುಃ |
 ಕರತಲಭಕ್ಷಸ್ತರುತಲವಾಸ-
 ಸ್ತದಪಿ ನ ಮುಞ್ಚತ್ಯಾಶಾಪಾಶಃ

||೨||

೨. ಮುಂದೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಚಳಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಹಗಲೆಲ್ಲ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬೆನ್ನುಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಯಬೇಕು; ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕಾಲಮೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿದ್ರೆಹೋಗಬೇಕು; ತಿರಿದುಣ್ಣುವ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ತಿನ್ನಬೇಕು; ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು- ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆಶೆಯ ಕಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸಡಿಲವಾಗುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಯಾವದ್ವಿತ್ತೋಪಾರ್ಜನಸಕ್ತ-
 ಸ್ತಾವನ್ನಿಜಪರಿವಾರೋ ರಕ್ತಃ |
 ಪಶ್ಯಾಜ್ಜೀವತಿ¹ ಜರ್ಜರದೇಹೇ
 ವಾರ್ತಾಂ ಪೃಚ್ಛತಿ ಕೋಽಪಿ ನ ಗೇಹೇ²

||೩||

೩. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತನ್ನ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಆಮೇಲೆ ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಜರ್ಜರಿತವಾದ ಮೈಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತನ್ನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ.

ಜಟಿಲೋ ಮುಞ್ಣೇ ಲುಞ್ಚೇತಕೇಶಃ
 ಕಾಷಾಯಾಮ್ಬರಬಹುಕೃತವೇಷಃ |
 ಪಶ್ಯನ್ನಪಿ ಚ ನ ಪಶ್ಯತಿ ಮೂಢೋ³
 ಹೃದರನಿಮಿತ್ತಂ ಬಹುಕೃತವೇಷಃ

||೪||

೪. ಜಟಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು, ತಲೆಯನ್ನು ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವನು, ಜುಟ್ಟನ್ನು ಕೀಳಿಸಿಕೊಂಡವನು-ಕಾವಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡವನು. ಇಂಥ ಮೂಢನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ವೇಷಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿರುವನು; ಇವನು ನಿಜವನು, ಕಂಡೂ ಕಾಣದವನು.

1. 'ಪಶ್ಯಾದ್ಧಾವತಿ', 'ತದನು ಚ ಜರಯಾ' ಪಾ||
 2. ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಕೆಲವು ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.
 3. ಈ ಪಾಠವು ಏನೋ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲ.

ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಕಿಂಚಿದಧೀತಾ

ಗಣ್ಣಾಜಲಲವಕಣಿಕಾಪೀತಾ|

ಸಕ್ಕದಪಿ ಯೇನ ಮುರಾರಿಸಮರ್ಚಾ

ಕ್ರಿಯತೇ ತಸ್ಯ ಯಮೇನ ನ ಚರ್ಚಾ

||೫||

೫. ಯಾವನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಓದಿಷ್ಟು ಓದಿರುವನೋ, ಗಂಗೆಯ ನೀರನ್ನು ಓಂದು ತೊಟ್ಟಾದರೂ ಕುಡಿದಿರುವನೋ, ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ವಿಷ್ಣುಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವನೋ, ಅಂಥವನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಯಮನು ಮಾಡನು.

ಅಜ್ಞಂ ಗಲಿತಂ ಪಲಿತಂ ಮುಣ್ಣಂ

ದಶನವಿಹೀನಂ ಜಾತಂ ತುಣ್ಣಮ್|

ವ್ಯದ್ಧೋ ಯಾತಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಣ್ಣಂ

ತದಪಿ ನ ಮುಞ್ಚತ್ಯಾಶಾಪಿಣ್ಣಮ್

||೬||

೬. ಶರೀರವು ಸಡಿಲವಾಗಿ, ತಲೆಯು ನರೆತು-ಬಾಯಿಲ್ಲುಗಳಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಮುದುಕನಾಗಿ ಕೋಲುಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವನು; ಆದರೂ ಆಸೆಯು ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವದಿಲ್ಲ.

ಬಾಲಸ್ತಾವಕ್ರೇಡಾಸಕ್ತ-

ಸ್ವರುಣಸ್ತಾವತ್ತರುಣೀಸಕ್ತಃ|

ವ್ಯದ್ಧಸ್ತಾವಚ್ಚಿನ್ತಾಸಕ್ತಃ¹

ಪರಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಕೋಽಪಿ ನ ಸಕ್ತಃ²

||೭||

೭. ಹುಡುಗನಾಗಿರುವವರೆಗೂ ಆಟದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು, ಹರೆಯದವನಾಗಿರುವವರೆಗೂ ಹೆಂಗಸಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು; ಮುದುಕನಾಗಿರುವವರೆಗಂತೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು; ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಪುನರಪಿ ಜನನಂ ಪುನರಪಿ ಮರಣಂ

ಪುನರಪಿ ಜನನೀಜಠರೇ ಶಯನಮ್|

ಇಹ ಸಂಸಾರೇ ಬಹುದುಸ್ತಾರೇ

ಕೃಪಯಾಪಾರೇ ಪಾಹಿ ಮುರಾರೇ

||೮||

೮. ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟುವದು, ಮತ್ತು ಸಾಯುವದು, ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುವದು; ದಾಟುವದಕ್ಕೆ ಬಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಈ ಅಪಾರವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ, ಮುರಾರಿಯೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡು!

ಪುನರಪಿ ರಜನೀ ಪುನರಪಿ ದಿವಸಃ
 ಪುನರಪಿ ಪಕ್ಷಃ ಪುನರಪಿ ಮಾಸಃ!
 ಪುನರಪ್ಯಯನಂ ಪುನರಪಿ ವರ್ಷ-
 ಸ್ತದಪಿ ನ ಮುಞ್ಚತ್ಯಾಶಾವರ್ಷಃ!

||೯||

೯. ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ, ಮತ್ತು ಹಗಲು, ಮತ್ತು ಪಕ್ಷ, ಮತ್ತು ಮಾಸ, ಮತ್ತು ಆಯನ, ಮತ್ತು ವರ್ಷ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆಶೆಯ ಸುರಿಮಳೆಯು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ವಯಸಿ ಗತೇ ಕಃ ಕಾಮವಿಕಾರಃ
 ಶುಷ್ಕೇ ನೀರೇ ಕಃ ಕಾಸಾರಃ!
 ನಷ್ಟೇ ದ್ರವ್ಯೇ ಕಃ ಪರಿವಾರೋ
 ಜ್ಞಾತೇ ತತ್ತ್ವೇ ಕಃ ಸಂಸಾರಃ

||೧೦||

೧೦. ವಯಸ್ಸು ಹೋದಮೇಲೆ ಕಾಮವಿಕಾರವೆಂಥದ್ದು? ನೀರು ಒಣಗಿದಮೇಲೆ ಕಿರಿಯೆಂಥದ್ದು? ಹಣವು ಹೋದಮೇಲೆ ಪರಿವಾರವೆಂಥದ್ದು? ತತ್ತ್ವವನ್ನರಿತಮೇಲೆ ಸಂಸಾರವೆಂಥದ್ದು?

ನಾರೀಸ್ತನಭರನಾಭೀದೇಶಂ
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾ ಗಾ ಮೋಹಾವೇಶಮ್!
 ವಿತನ್ಮಾಂಸವಸಾದಿವಿಕಾರಂ
 ಮನಸಿ ವಿಚಿನ್ತಯ ವಾರಂ ವಾರಮ್

||೧೧||

೧೧. ಸ್ತ್ರೀಯಳ ದಪ್ಪನಾದ ಕುಚವನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕಳಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಕಂಡು ಭ್ರಾಂತಿಯ ಆವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇದು ಮಾಂಸಮಜ್ಜಾದಿಗಳ ಕಾರ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರು.

1. ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ; ೮,೯ - ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ:

“ಯಾವಜ್ಜನನಂ ತಾವನ್ಮರಣಂ
 ತಾವಜ್ಜನನೀ ಜಠರೇ ಶಯನಂ
 ಇತಿ ಸಂಸಾರೇ ಸ್ಫುಟತರದೋಷಃ
 ಕಥಮಿಹ ಮಾನವ ತವ ಸನ್ಮೋಷಃ”

ಇದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಂದು ಅರ್ಥ:-

“ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟು ಇರುವದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಾವು ಇರುವದು, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುವದು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ದೋಷವು ಒಡೆದು ಮೂಡುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ! ಮಾನವನೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ?”

ಕಸ್ತೂರಿ ಕೋಟಕಂ ಕುತ ಆಯಾತಃ
ಕಾ ಮೇ ಜನನೀ ಕೋ ಮೇ ತಾತಃ!

ಇತಿ ಪರಿಭಾವಯ ಸರ್ವಮಸಾರಂ

ವಿಶ್ವಂ ತೃಕ್ಷ್ಣಾ ಸ್ವಪ್ನವಿಚಾರಮ್

||೧೧||

೧೧. ನೀನು ಯಾರು? ಸ್ವಪ್ನವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುವ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾರವಿಲ್ಲದ್ದೆಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟು, 'ನಾನು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರುವೆನು? ನನ್ನ ತಾಯಿ ಯಾರು, ತಂದೆ ಯಾರು?'- ಎಂಬುವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸು.

ಗೇಯಂ ಗೀತಾನಾಮಸಹಸ್ರಂ

ಧೈಯಂ ಶ್ರೀಪತಿರೂಪಮಜಸ್ರಮ್ |

ನೇಯಂ ಸಜ್ಜನಸಜ್ಜೇ ಚಿತ್ತಂ

ದೇಯಂ ದೀನಜನಾಯ ಚ ವಿತ್ತಮ್

||೧೨||

೧೨. ಗೀತೆಯನ್ನೂ ಸಹಸ್ರನಾಮವನ್ನೂ ಗಾನಮಾಡಬೇಕು; ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ರೂಪವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು; ಸತ್ತುರುಷರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಯಾವತ್ಸವನೋ! ನಿವಸತಿ ದೇಹೇ

ಕುಶಲಂ ತಾವತ್ಪೃಚ್ಛತಿ ಗೇಹೇ |

ಗತವತಿ ವಾಯೌ ದೇಹಾಪಾಯೇ

ಭಾರ್ಯಾ ಭಿಭೃತಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಯೇ

||೧೩||

೧೩. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಿರುವವರೆಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯು 'ಕ್ಷೇಮವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ; ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣವು ಹೋಗಲಾಗಿ, ಅವಳೇ ಆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾಳೆ.

ಸುಖತಃ ಕ್ರಿಯತೇ ರಾಮಾಭೋಗಃ

ಪಶ್ಚಾದ್ಧನ್ತ ಶರೀರೇ ರೋಗಃ |

ಯದ್ಯಪಿ ಲೋಕೇ ಮರಣಂ ಶರಣಂ

ತದಪಿ ನ ಮುಞ್ಚತಿ ಪಾಪಾಚರಣಮ್

||೧೪||

೧೪. ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅಯ್ಯೋ! ಅಮೇಲೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರೋಗವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾವೇ ಶರಣೆಂದು ತೋರುವಾಗಲೂ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ರಥ್ಯಾಕರ್ಪಟವಿರಚಿತಕನ್ಯಃ
 ಪುಣ್ಯಾಪುಣ್ಯವಿವರ್ಜಿತಪನ್ಯಃ(?) ।
 ಯೋಗೀ ಯೋಗನಿಯೋಜಿತಚಿತ್ತೋ
 ರಮತೇ ಬಾಲೋನ್ಮತ್ತವದೇವ¹

||೧೬||

೧೬. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡಿನಿಂದ ಕೌದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪುಣ್ಯಾಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿರುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ತವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ಯೋಗಿಯು ಹುಡುಗನಂತೆಯೂ ಹುಚ್ಚನಂತೆಯೂ ಆಡುತ್ತಿರುವನು.

ಕುರುತೇ ಗಜಾಸಾಗರಗಮನಂ
 ವ್ರತಪರಿಪಾಲನಮಥವಾ ದಾನಮ್ ।
 ಜ್ಞಾನವಿಹೀನಃ ಸರ್ವಮತೇನ
 ಮುಕ್ತಿಂ ನ ಭವತಿ² ಜನ್ಮಶತೇನ

||೧೭||

೧೭. ಗಂಗಾನದಿಗೆಂದೂ ಸಮುದ್ರಸ್ನಾನಕ್ಕೇಂದೂ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಡಲಿ, ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲಿ, ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದರೆ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳಾದರೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರನೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮತೃವಾಗಿರುವುದು.

ಸತ್ಸಂಜ್ಞೇ ನಿಸ್ಸಂಜ್ಞಂ
 ನಿಸ್ಸಂಜ್ಞೇ ನಿರ್ಮೋಹತ್ವಮ್ ।
 ನಿರ್ಮೋಹತ್ವೇ ನಿಶ್ಚಲಿತತ್ವಂ
 ನಿಶ್ಚಲಿತತ್ವಖೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಃ³

||೧೮||

೧೮. ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಗದಿಂದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯು ಹೋಗುವುದು; ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೋಹವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು; ಮೋಹವು ಹೋದರೆ ಮನಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಲವಾಗುವುದು; ನಿಶ್ಚಲಮನಸ್ಸಿನವನಾದರೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗುವನು.

1. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲ. “ನಾಹಂ ನ ತ್ವಂ ನಾಯಂ ಲೋಕಃ ತದಪಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಶೋಕಃ” ಎಂದು ಪಾ|| ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಒದಲು ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ: “ಅಷ್ಟಕುಲಾಚಲಸಪ್ತಸಮುದ್ರಾಃ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಸ್ವರ ದಿನಕರರುದ್ರಾಃ” ಎಂಬ ಪಾಠವುಂಟು.

2. “ಮುಕ್ತೋ ನ ಭವತಿ” ಪಾ||

3. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲ.

ಯೋಗರತೋ ವಾ ಭೋಗರತೋ ವಾ

ಸಜ್ಜರತೋ ವಾ ಸಜ್ಜವಿಹೀನಃ |

ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ರಮತೇ ಚಿತ್ತಂ

ನಸ್ತತಿ ನಸ್ತತಿ ನಸ್ತತ್ಯೇವ¹

||೧೯||

೧೯. ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರಲಿ, ಭೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರಲಿ, ವಿಷಯಗಳ ಸಂಗಮವನುಳ್ಳವನಾಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಾಗಿರಲಿ, ಯಾವಾತನ ಮನಸ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ರಮಿಸುತ್ತಿರುವದೋ ಅವನು ಆನಂದದಿಂದಿರುವನು, ಆನಂದದಿಂದಿರುವನು, ಆನಂದದಿಂದಲೇ ಇರುವನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೋಹಮುಧ್ಗರವು ಮುಗಿಯಿತು.

ನಿರ್ವಾಣದಶಕಮ್

ನ ಭೂಮಿರ್ನ ತೋಯಂ ನ ತೇಜೋ ನ ವಾಯು-

ರ್ನ ಖಂ ನೇಂದ್ರಿಯಂ ವಾ ನ ತೇಷಾಂ ಸಮೂಹಃ |

ಅನೈಕಾನ್ತಿಕತ್ವಾತ್ ಸುಷುಪ್ತೈಕಸಿದ್ಧ

ಸ್ವದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಟಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೧||

೧. (ನಾನು) ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲ, ಅಪ್ಪಲ್ಲ, ತೇಜಸ್ಸಲ್ಲ, ವಾಯುವಲ್ಲ, ಆಕಾಶವಲ್ಲ, ಇಂದ್ರಿಯವಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಅನೈಕಾಂತಿಕವಾಗಿವೆ.² ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನೇ ನಾನು.

ನ ವರ್ಣಾ ನ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರಧರ್ಮಾ

ನ ಮೇ ಧಾರಣಾಧ್ಯಾನಯೋಗಾದಯೋಽಪಿ |

ಅನಾತ್ಮಾಶ್ರಯಾಹಂಮಮಾಧ್ಯಾಸಹಾನಾ-

ತ್ವದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಟಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೨||

೨. ನನಗೆ ವರ್ಣಗಳಿಲ್ಲ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರಧರ್ಮಗಳೂ ಇಲ್ಲ; ಧಾರಣೆ, ಧ್ಯಾನ, ಯೋಗ-ಮುಂತಾದವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನಾತ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾನು, ನನ್ನದು ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಸವು ನಾಶವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನೇ ನಾನು.

1. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲ.

2. ವ್ಯಭಿಚರಿತಸರೂಪವಳಗಾಗಿವೆ. ಒಂದೇ ಸರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ.

ನ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ವಾ ನ ದೇವಾ ನ ಲೋಕಾ
 ನ ವೇದಾ ನ ಯಜ್ಞಾ ನ ತೀರ್ಥಂ ಬ್ರುವನ್ತಿ/
 ಸುಷುಪ್ತೌ ನಿರಸ್ತಾತಿಶೂನ್ಯಾತ್ಕೃತ್ವಾತ್
 ತದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೩||

೩. (ನನಗೆ) ತಾಯಿಯಿಲ್ಲ, ತಂದೆಯಿಲ್ಲ, ದೇವತೆಗಳಿಲ್ಲ, ಲೋಕಗಳಿಲ್ಲ, ವೇದಗಳಿಲ್ಲ, ಯಜ್ಞಗಳಿಲ್ಲ, ತೀರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವರು. ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿಶೂನ್ಯಾತ್ಕೃತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಸಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದು ಕೊಂಡಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನೇ ನಾನು.

ನ ಸಾಂಖ್ಯಂ ನ ಶೈವಂ ನ ತತ್ವಾಚ್ಚಾರಾತ್ರಂ
 ನ ಜೈನಂ ನ ಮೀಮಾಂಸಕಾದೇರ್ಮತಂ ವಾ/
 ವಿಶಿಷ್ಟಾನುಭೂತ್ಯಾ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಕೃತ್ವಾತ್
 ತದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೪||

೪. ಆ (ಆತ್ಮತತ್ವವು) ಸಾಂಖ್ಯವಲ್ಲ, ಶೈವವಲ್ಲ, ಪಾಂಚರಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜೈನವಲ್ಲ, ಮೀಮಾಂಸಕಾದಿಸಂಮತವಾದದ್ದೂ ಅಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅನುಭೂತಿಯಿಂದ ವಿಶುದ್ಧಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನೇ ನಾನು.

ನ ಚೋರ್ದ್ವಂ ನ ಚಾಧೋ ನ ಚಾನ್ತರ್ನ ಬಾಹ್ಯಂ
 ನ ಮಧ್ಯಂ ನ ತೀರ್ಯಜ್ಞ ಪೂರ್ವಾ ಪರಾ ದಿಕ್/
 ವಿಯದ್ವ್ಯಾಪಕತ್ವಾದಖಣ್ಣೈಕರೂಪ
 ಸ್ವದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೫||

೫. ಮೇಲುಗಡೆಯಿಲ್ಲ, ಕೆಳಗೆ ಇಲ್ಲ; ಒಳಗೆ ಇಲ್ಲ, ಹೊರಗೂ ಇಲ್ಲ; ನಡುವೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆಕಾಶವನ್ನು ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಖಂಡವಾದ ಏಕರೂಪನಾಗಿರುವವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನು ನಾನು.

ನ ಶುಕ್ಲಂ ನ ಕೃಷ್ಣಂ ನ ರಕ್ತಂ ನ ಪೀತಂ
 ನ ಕುಬ್ಜಂ ನ ಪೀನಂ ನ ಹ್ರಸ್ವಂ ನ ದೀರ್ಘಮ್/
 ಅರೂಪಂ ತಥಾ ಜ್ಯೋತಿರಾಕಾರಕತ್ವಾತ್
 ತದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೬||

೬. (ಆತ್ಮತತ್ವವು) ಬಿಳಿಯದಲ್ಲ, ಕಪ್ಪಲ್ಲ; ಕೆಂಪಲ್ಲ, ಹಳದಿಯಲ್ಲ; ಸಣ್ಣದಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ; ಮೋಟಲ್ಲ. ಉದ್ದವೂ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಯಾವ ರೂಪವೂ ಇಲ್ಲದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಚೈತನ್ಯಜ್ಯೋತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನು ನಾನು.

ನ ಶಾಸ್ತ್ರಾ ನ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ನ ಶಿಷ್ಯೋ ನ ಶಿಷ್ಣ
 ನ ಚ ತ್ವಂ ನ ಚಾಹಂ ನ ಚಾಹಯಂ ಪ್ರಪಚ್ಛಾಃ |
 ಸ್ವರೂಪಾವಯೋಧೋ ವಿಕಲ್ಪಾಸಹಿಷ್ಣು
 ಸ್ವದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೨||

೮. (ನಾನು) ಗುರುವಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲ, ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅಲ್ಲ. ನೀನಲ್ಲ, ನಾನಲ್ಲ, ಈ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಕಲ್ಪವನ್ನೂ ಸಹಿಸದ ಸ್ವರೂಪಚೈತನ್ಯವೇ ನಾನು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನು ನಾನು.

ನ ಜಾಗನ್ನ ಮೇ ಸ್ವಪ್ನಕೋ ವಾ ಸುಷುಪ್ತಿ
 ನ೯ ವಿಶ್ವೋ ನ ವಾ ತೈಜಸಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಕೋ ವಾ |
 ಅವಿದ್ಯಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ರಯಾಣಾಂ ತುರೀಯ
 ಸ್ವದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೩||

೯. ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲ, ಕನಸಿಲ್ಲ, ತನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ; ನಾನು ವಿಶ್ವನಲ್ಲ, ತೈಜಸನಲ್ಲ, ಪ್ರಾಜ್ಞನಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವು ಮೂರೂ ಅವಿದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯವನೇ ನಾನು, ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನು ನಾನು.

ಆಪಿ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಾದ್ಧಿತ್ವಪ್ರಯೋಗಾತ್
 ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧಭಾವಾದನನ್ಯಾಶ್ರಯತ್ವಾತ್ |
 ಜಗತ್ತುಚ್ಛಮೇತತ್ಸಮಸ್ತಂ ತದನ್ಯ
 ಸ್ವದೇಕೋಽವಶಿಷ್ಯಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್

||೪||

೧೦. (ಆತ್ಮನು) ವ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ ಹಿತತ್ವದ ಸಂಬಂಧ ವಿರುವದರಿಂದಲೂ ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಿರುವದರಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅವನಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ತುಚ್ಛವೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಳಿದಿರುವ ಕೇವಲ ಶಿವನು ನಾನು.

ನ ಚೈಕಂ ತದನ್ಯದ್ವಿತ್ವೀಯಂ ಕುತಃ ಸ್ಯಾ-
 ನ್ನ ವಾ ಕೇವಲತ್ವಂ ನ ಚಾಕೇವಲತ್ವಮ್ |
 ನ ಶೂನ್ಯಂ ನ ಚಾಶೂನ್ಯಮದ್ವೈತಕತ್ವಾತ್
 ಕಥಂ ಸರ್ವವೇದಾನ್ತಸಿದ್ಧಂ ಬ್ರವೀಮಿ

||೧೦||

೧೦. ಅದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯದಾದ ಬೇರೊಂದು ಎಲ್ಲಿರಬೇಕು? ಅದು ಒಟಿಯಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದರ ಜೊತೆಯಿರುವದೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಶೂನ್ಯವಲ್ಲ, ಅದ್ವೈತವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಶೂನ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಸರ್ವವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಆತ್ಮತ್ವವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿರ್ವಾಣದಶಕವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಸ್ತೋತ್ರ:- ಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ತತ್ವವನ್ನು ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕನ್ನಡವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೈನಲ್ಲಿರುವ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮತತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಕಾಮಧೇನುವಿನಂತಿದೆ.
೨. ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ:- ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಆನಂದಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸೂಚನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ಬರಿಯ ತರ್ಕದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು- ಎಂದು ತಿಳಿಸುವದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಗುರಿ.
೩. ಆತ್ಮಪ್ರತಿಯೋಧ:- ಕೇನೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಸಾರವಾದ ಆರು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತನ್ನೂ ಅರ್ಥಸಮೇತ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.
೪. ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೆಂದರೇನು:- ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರರೂಪವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಮಾನವಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಾಣಬರುವ ಎಲ್ಲ ತೊಡಕುಗಳನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವದು- ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ.
೫. ಆತ್ಮಬೋಧ:- ಆತ್ಮನು ನಿತ್ಯಶುದ್ಧಬುದ್ಧಮುಕ್ತಸ್ವಭಾವನೆಂಬುದನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಮಾನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಿದೆ.
೬. ಸಾರ್ಥಕಪುಚೀಕರಣ:- ಪುಚೀಕರಣಕ್ಕೂ ವಾರ್ಥಕಕ್ಕೂ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಪ್ರಚೋದಕವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ.
೭. ದೃಗ್‌ದೃಶ್ಯವಿವೇಕ:- ದೃಕ್‌ಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಕರಣ; ಭಾವಾರ್ಥ ಸಮೇತವಾಗಿದೆ.
೮. ಭೀಷ್ಮವರಾಜ:- ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ ಉತ್ತಮ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಭಾರತದಿಂದ ಅರಿಸಿದ್ದು. ಭಾವಾರ್ಥಸಹಿತ.
೯. ಗೀತಾಮನನ:- ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಸಮೇತ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು.
೧೦. ಗೃಹಪ್ರವೇಶ:- ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅನಂತರ ಗೃಹದಲ್ಲಿರುವ ಯಜಮಾನ, ಪತ್ನಿಯರ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೊಸಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರೆಲ್ಲರೂ ಓದಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥವಿದು.

ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಸ್ತೋತ್ರ:- ಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ತತ್ವವನ್ನು ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕನ್ನಡವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೈನಲ್ಲಿರುವ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮತತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಕಾಮಧೇನುವನಂತಿದೆ.
೨. ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ:- ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಆನಂದಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸೂಚನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ಬರಿಯ ತರ್ಕದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು- ಎಂದು ತಿಳಿಸುವದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಗುರಿ.
೩. ಆತ್ಮಪ್ರತಿಬೋಧ:- ಕೇನೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಸಾರವಾದ ಆರು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತನ್ನೂ ಅರ್ಥಸಮೇತ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.
೪. ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೆಂದರೇನು:- ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರರೂಪವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಮಾನವಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಾಣಬರುವ ಎಲ್ಲ ತೊಡಕುಗಳನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವದು- ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ.
೫. ಆತ್ಮಬೋಧ:- ಆತ್ಮನು ನಿತ್ಯಶುದ್ಧಬುದ್ಧಮುಕ್ತಸ್ವಭಾವನೆಂಬುದನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಮಾನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಿದೆ.
೬. ಸಮಾರ್ಥಕಪಂಚೀಕರಣ:- ಪಂಚೀಕರಣಕ್ಕೂ ವಾರ್ತಿಕಕ್ಕೂ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಪ್ರಚೋದಕವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ.
೭. ದ್ಯೌದ್ಯೌಶ್ಯವಿವೇಕ:- ದ್ಯೌಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಕರಣ; ಭಾವಾರ್ಥ ಸಮೇತವಾಗಿದೆ.
೮. ಭೀಷ್ಮವರಾಜ:- ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಂತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ ಉತ್ತಮ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಭಾರತದಿಂದ ಆರಿಸಿದ್ದು. ಭಾವಾರ್ಥ ಸಹಿತ.
೯. ಗೀತಾಮನನ:- ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಸಮೇತ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು.
೧೦. ಗೃಹಪ್ರವೇಶ:- ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅನಂತರ ಗೃಹದಲ್ಲಿರುವ ಯಜಮಾನ, ಪತ್ನಿಯರ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೊಸಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರೆಲ್ಲರೂ ಓದಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥವಿದು.

ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು

೧೧. ಸ್ವಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕೆ:- ನಮ್ಮ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸಾರದ ಸೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳಿವೆ.
೧೨. ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಾ-ಭಾಗ-೧:- ಇದರಲ್ಲಿ (೧) ಅನುಸ್ತುತಿ, (೨) ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ, (೩) ಭೀಷ್ಮವರಾಜ, (೪) ಹರಿಶರಣಾಷ್ಟಕ, (೫) ಆದಿತ್ಯಹೃದಯ- ಎಂಬ ಐದು ಕೃತಿಗಳಿವೆ. ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನೂ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ವಿವರಣೆಗಳಿಲ್ಲದವುಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥವಿದು.
೧೩. ಶಾಂಕರವೇದಾಂತಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:- ವೇದಾಂತಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ಶುದ್ಧವೇದಾಂತಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.
೧೪. ಪರಿಶುದ್ಧವೇದಾಂತಪಾರ:- ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿ, ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪ, ಅದ್ವಿತೀಯತ್ವ -ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.
೧೫. ಶಾಂಕರವೇದಾಂತದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು:- ೧೯೬೬ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶಂಕರಸಪ್ತಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ೨೧ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಶಂಕರರ ಪರಮಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನರಿಯಲು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅವಲೋಕನವು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
೧೬. ಉಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ:- 'ಕೇನೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ', 'ಮುಂಡಕೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ', 'ಕಾಠಕೋಪನ್ಯಾಸ ಮಂಜರಿ', 'ಪ್ರಶ್ನೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ', 'ಮಾಂಡೂಕ್ಯೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ', 'ಈಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಷತ್ ಮಂಜರಿ',- ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಆಯಾ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
೧೭. ಜೀವಂತವೇದಾಂತ:- ವೇದಾಂತವು ಜೀವಂತದರ್ಶನವೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಗುರುತುಗಳೇನು? ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರು ಮನೋಹರರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂಥ ಸರಳವಾದ ಶೈಲಿಯಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ೫೫ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳ ಈಗಿನ ಪೂರ ಬೆಲೆಪಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ

೬೮, ೨ನೇ ಬ್ಲಾಕ್

ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೨೮

☎. ೬೨೫೫೪೮

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ-೫೭೩೨೧೧

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ

☎: ೦೮೧೭೫-೭೩೮೨೦